

Sygn. akt: I C 141/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Nidzicy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Elżbieta Gembicka
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Soboń-Kuklińska

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2017 r. w Nidzicy

sprawy z powództwa I. Ż.

przeciwko P. (...)

o nakazanie

I. powództwo oddała,

II. zasądza od powoda I. Ż. na rzecz pozwanego P. (...) kwotę 1200,00 zł (słownie: jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. nie obciąża powoda pozostałymi kosztami postępowania.

Sygn. akt I C 141/16.

UZASADNIENIE

Powód **I. Ż.** wniósł pozew o nakazanie pozwanemu P. (...) ażeby powziął środki niezbędne do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa gruntów działek nr (...) obr. P., gm. J. dla których prowadzona jest księga wieczysta o nr (...), w ten sposób, aby zobowiązać pozwanego do przeprowadzenia prac budowlano-remontowych w szczególności dobudowania rowu przydrożnego po jednej ze stron jezdni, pogłębienia już istniejącego rowu, zwiększenia jego przepustowości, względnie nakazanie dokonania innych niezbędnych prac. Ponadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania powód wskazał, że jest właścicielem gruntów działek o nr (...) w obr. P., dla których prowadzona jest księga wieczysta o nr KW (...) i wzdłuż jego nieruchomości przebiega droga powiatowa nr (...). Pozwany dokonał przebudowy drogi w oparciu o pozwolenie na budowę nr (...) z dnia 19 sierpnia 2008 roku. Na skutek dokonanej przebudowy części drogi tj. na odcinku Ż. doszło do zakłócenia stosunków wodnych tj. spłykania rowów i niedrożności przepustów wodnych w wyniku czego regularnie na wiosnę dochodzi do zalewania nieruchomości powoda.

Pozwany **P. (...)** reprezentowany przez **S. (...)** w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że p. (...)wybudował drogę powiatową nr (...) na podstawie projektu budowlanego wykonanego przez inż. A. R. i zgodnie z pozwoleniem na budowę wydanym przez Starostę Nidzickiego nr (...) z dnia 19 sierpnia 2008 r. Przedmiotowy projekt uwzględnił obowiązujące w tym zakresie przepisy również wynikające z Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Zgodnie z powyższym urządzenia odwadniające i odprowadzające wodę określono, że rowy odwadniające drogę są to urządzenia do powierzchniowego odwodnienia pasa drogowego. Zatem ich zadaniem nie jest zabezpieczenie nieruchomości powoda przed spływającą wodą podtapiającą grunt powoda, lecz tylko i wyłącznie odwodnienie korpusu drogowego. Reasumując zdaniem pozwanego, to właściciel gruntu odpowiedzialny jest za odprowadzanie wód opadowych i roztopowych ze swojej nieruchomości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód **I. Ż.** jest właścicielem gruntów działek nr (...) obr. P., gm. J. dla których prowadzona jest księga wieczysta o nr (...) w Sądzie Rejonowym w Nidzicy. Przed remontem pobliskiej drogi nieruchomości sąsiadujące z nią, a stanowiące własność powoda w porze wiosennej były zalewane i stała na nich woda.

Droga Powiatowa nr (...) J. – P. – B. w lokalizacji od km (...)do km (...)znajduje się na działkach nr (...) obręb P. gm. J.. Przedmiotowa droga była drogą gruntową utwardzoną żwirem - przepuszczalną.

Na wniosek lokalnej społeczności Powiatowy Zarząd Dróg w N. w latach 2008-2009 przeprowadził przebudowę drogi nr (...), polegającą na wykonaniu warstw konstrukcyjnych nawierzchni drogi oraz wykonaniu rowów przydrożnych i przepustów. Projekt przebudowy został wykonany przez projektanta inż. A. R..

Przedmiotowy projekt budowlany został wykonany z uwzględnieniem obowiązującego wówczas Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. W szczególności dotyczy to odprowadzenia wód z nawierzchni projektowanej drogi.

Na przebudowę drogi uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę nr (...) z dnia 19 sierpnia 2008 roku. Po wykonaniu wszystkich prac inwestor uzyskał stosowną decyzję o pozwoleniu na użytkowanie wydaną przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w dniu 19 grudnia 2009 roku (znak (...)).(...)

Po przebudowie drogi grunty powoda w dalszym ciągu były zalewane.

Zgodnie z opinią sporządzoną przez biegłego sądowego A. S. występujące zjawisko zalewania działek o nr (...) obręb P. gmina J. nie jest spowodowana odprowadzaniem na nie wód opadowych z tereny drogi powiatowej nr (...). Wody opadowe z terenu przedmiotowej drogi są realizowane do rowów odparowujących, a ich pojemność jest w zupełności wystarczająca na zgromadzenie wody. Ponadto biegły wskazał, iż powód na fakt występowania zalewisk wskazywał również przed dokonaniem przebudowy drogi. Zdaniem biegłego występujące w okresie zimowym zalewiska, są spowodowane brakiem możliwości przesiąkania wody pochodzącej z roztopów w niżej położone warstwy gruntu, które to w okresie zimowym są zamrożone. Występujące zalewiska poza okresem innym niż zimowym, spowodowane są występującymi nadmiernymi opadami, których ilość znaczeni wykracza poza opad miarodajny.

Biegły stwierdził, iż przyczyną powstawania zalewisk na nieruchomościach powoda jest ich położenie a mianowicie ich usytuowanie w najniższym punkcie w stosunku do okalających pól. Reasumując biegły wskazał, że zalewiska nie są spowodowane niewłaściwym wykonaniem odwodnienia drogi. Wskazał, że rowy które znajdują się przy drodze i odprowadzają wody powierzchniowe z nawierzchni drogi są rowami drogowymi, infrastrukturą techniczną drogi. Natomiast rowy, które odprowadzają wody z pól i łąk są rowami melioracyjnymi, które nie podlegały żadnej przebudowie w związku z przeprowadzoną inwestycją drogową.

Dowody: kopia mapy sytuacyjno-wysokościowej [k. 8-9], fotografie [k. 15]; zeznania M. D. [k. 29v-30]; decyzja nr (...) [k. 37-39]; protokół nr (...) [k. 40-41]; decyzja pozwolenie na użytkowanie [k. 42-42v]; protokół kontroli obowiązkowej zakończonej budowy obiektu budowlanego [k. 43-44]; dziennik budowy [k. 45-53]; mapy [k. 54-57]; opinia biegłego A. S. [k. 69-75]; opinia uzupełniająca [k. 124-127, 186v-187], zeznania J. D. [k. 185-186]; zeznania B. B. [k. 186].

Sąd zważył co następuje:

Powództwo powyższe nie zasługuje na uwzględnienie.

Art. 222 § 2 kc stanowi, że przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń. „Ze sformułowania art. 222 § 2 kc wynika, że na treść roszczenia negatoryjnego składają się dwa uprawnienia przyznane właścicielowi: możliwość żądania przywrócenia stanu zgodnego z prawem oraz zaprzestania naruszeń. W zależności od okoliczności właścicielowi może przysługiwać jedno albo drugie uprawnienie, albo obydwa łącznie (por. J. Ignatowicz (w:) Komentarz, t. I, 1972, s. 595; S. Rudnicki, Komentarz, 2007, s. 368).

Uprawnienie do żądania zaprzestania naruszeń znajduje zastosowanie w sytuacji istnienia realnego niebezpieczeństwa powtarzających się działań bezprawnych, wkraczających trwale w sferę prawa własności i ma ono na celu zapobieżenie naruszeniom w przyszłości (por. wyrok SN z dnia 14 maja 2002 r., V CKN 1021/00, Lex nr 55512). Nie jest zatem takim naruszeniem w rozumieniu art. 222 § 2 kc wkroczenie w sferę cudzego prawa własności w okolicznościach wskazujących na to, że się to więcej nie powtórzy. Według wyroku SN z dnia 30 stycznia 2009 r. (II CSK 461/08, Lex nr 511038) skoro właściciel, zgodnie z art. 222 § 2 kc, ma prawo żądania zaprzestania przez osobę trzecią jakichkolwiek naruszeń, to ma tym bardziej prawo do żądania zmiany sposobu korzystania z jego rzeczy[...] Przywrócenie stanu zgodnego z prawem polega na wyeliminowaniu ingerencji osoby nieuprawnionej w sferę władztwa właściciela oraz na usunięciu skutków naruszeń, to jest doprowadzenie rzeczy do takiego stanu, w jakim była przed naruszeniem, na przykład zasypanie bezprawnie wykopanego rowu, rozebranie płotu. Nie jest natomiast możliwe dochodzenie w ramach roszczenia negatoryjnego rekompensaty pieniężnej za szkodę, związaną z naruszeniem prawa własności. Celem bowiem i treścią roszczenia negatoryjnego nie jest usunięcie wszelkich skutków ingerencji we własność, lecz przywrócenie i zapewnienie istnienia na przyszłość stanu zgodnego z prawem, a więc stanu władztwa nad rzeczą wolnego od ingerencji innych osób.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego w oparciu o dowody z dokumentów, zeznań świadków B. B. i M. D. oraz z opinii biegłego sądowego z zakresu m. in. budownictwa A. S.. Zeznania w/w świadków były logiczne i odnosiły się do przebiegu prac związanych z przebudową drogi i znajdują odzwierciedlenie w złożonych dokumentach w aktach sprawy.

W istocie dowody z dokumentów nie były kwestionowane co do ich autentyczności i prawdziwości. Z przeprowadzonych dowodów w żaden sposób nie wynika, by po stronie pozwanej doszło do nieuprawnionego zajęcia, czy też korzystania z nieruchomości stanowiącej własność powoda.

Nie sposób uznać w kontekście dowodu z opinii biegłego i zdjęć dołączonych do opinii oraz pozostałych zdjęć, iż zdjęcia zalewania działek nr (...) dołączonych przez powoda jest dowodem, na którym Sąd miałby oprzeć swe rozstrzygnięcie.

Zwrócić należy uwagę, że opinia biegłego sądowego oraz mapa sytuacyjna-wysokościową terenu jednoznacznie wskazują, że nie tylko działka stanowiąca własność strony pozwanej, ale również okoliczne łąki i pola są położone wyżej niż działki należące do powoda. Jak wyjaśnił biegły sądowy w opinii, z nieruchomości strony pozwanej w kierunku nieruchomości powoda istnieje spadek terenu. Z opinii biegłego jasno wynika, że zalewiska nie są spowodowane niewłaściwym wykonaniem odwodnienia drogi. Biegły wskazał, że rowy które znajdują się przy drodze i odprowadzają wody powierzchniowe z nawierzchni drogi są rowami drogowymi, infrastrukturą techniczną drogi. Natomiast rowy,

które odprowadzają wody z pól i łąk są rowami melioracyjnymi, które nie podlegały żadnej przebudowie w związku z przeprowadzoną inwestycją drogową.

W ocenie Sądu, z opinii biegłego sądowego oraz złożonych zdjęć wynika, że grunty stanowiące własność powoda są zalewane wskutek niewłaściwego utrzymywania (lub też ich braku) rowu melioracyjnego na działkach powoda. Wskazane dowody tworzą spójną i logiczną całość co do przyczyn zalewania własności powoda, tworzenia się rozlewisk. Biegły sądowy wyjaśnił zarówno w opinii, jak i pisemnych wyjaśnieniach, że do zalewania nie dochodzi z przyczyn leżących po stronie pozwanej, ponieważ pozwana nie poczyniła żadnych prac zmieniających gospodarkę wodną na swoim terenie. Powód nie przyjmuje tego do wiadomości. Powód zupełnie nie baczy na obowiązujące w tym względzie przepisy nakładające na właścicieli nieruchomości obowiązki opierając się jedynie na przysługujących mu uprawnieniach. Tymczasem zgodnie z przepisem art. 77 ust.1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. poz. 469 ze zm.) utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej - do tej spółki. 2. Jeżeli obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie jest wykonywany, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego ustala, w drodze decyzji, proporcjonalnie do odnoszonych korzyści przez właścicieli gruntu, szczegółowe zakresy i terminy jego wykonywania.

Niewątpliwie w rozstrzyganej sprawie mamy do czynienia z urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych określonych w przepisie art.73 ust. 1 pkt 1 i 1a, tj. rów melioracyjny i drenowania. Obowiązek utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych nie ciąży na właścicielu urządzenia, ale na właścicielach gruntów, którzy odnoszą korzyść z funkcjonowania danego urządzenia. (C. K., Obowiązek utrzymania szczegółowych urządzeń melioracji wodnych. Teza nr 1NZS.2009.5.82). W ocenie Sądu, powód uznaje, że nie ma obowiązków w tym zakresie, a wprost z przeprowadzonych dowodów wynika, że woda spływa w sposób naturalny zgodnie z istniejącym spadkiem terenu. Ocena zmiany stosunków wodnych wymaga wiadomości specjalnych i odpowiedniej wiedzy z zakresu hydrologii, gospodarki wodnej, melioracji wodnych i postępowań wodnoprawnych oraz ewentualnie przeprowadzenia odpowiednich analiz, badań, pomiarów lub obliczeń. Oględziny nieruchomości przez osoby nieposiadające fachowej wiedzy w odnośnym zakresie nie zawsze mogą być wystarczające dla obiektywnej oceny okoliczności danej sprawy, tj. czy doszło do zmiany stanu wody na gruncie ze szkodą dla gruntów sąsiednich. (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 3 sierpnia 2016 r. (...) SA/Łd 283/16). Opinia, zdaniem Sądu jest spójna i logiczna, sporządzona w sposób profesjonalny.

Ponadto okoliczność wcześniejszego zalewania nieruchomości powoda – przed przebudową drogi – sam powód potwierdził.

Skoro z dowodów nie wynika, że to z przyczyn leżących po stronie pozwanej dochodzi do zalewania nieruchomości powoda, strona pozwana nie odprowadza żadnych ścieków, o czym wypowiedział się biegły, a ponadto nie zmieniła stanu wód, to roszczenia powoda w żadnej mierze nie zasługują na uwzględnienie.

Powód nie udowodnił zgodnie z wymaganiami przepisu art. 6 kc, by strona pozwana cokolwiek zmieniła w sposobie odprowadzania wód po dokonaniu przebudowy drogi. Zwrócić należy uwagę na przepis art.29 Prawa wodnego, w myśl którego właściciel gruntu, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, ciąży obowiązek usunięcia przeszkód oraz zmian w odpływie wody, powstałych na jego gruncie wskutek przypadku lub działania osób trzecich, ze szkodą dla gruntów sąsiednich. (ust.2). Jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom.(ust. 3).

W odniesieniu do powołanego przepisu art.29 ust. 2, to na powodzie spoczywają określone obowiązki. Zatem odnosząc się do wywodów powoda dotyczącego szamba graniczącego/zachodzącego na pas drogowy wskazać należy, że nie było to przedmiotem niniejszego postępowania. Dlatego też Sąd oddalił wniosek powoda o zobowiązanie Urzędu Gminy o podanie informacji czy zostało wszczęte postępowanie administracyjne odnośnie uszczelnienie szamba. W tym

zakresie powód sam powinien się zwrócić do odpowiednich instytucji czy też do właściciela wspomnianego zbiornika na nieczystości.

W związku z powyższym brak jest jakichkolwiek podstaw do zastosowanie przepisu art. 222 § 2 kc poprzez do wydanie jakichkolwiek nakazów czy zakazów stronie pozwanej, bowiem nie narusza ona własności powoda.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art.98 § 1 i 3 kpc zasądzając je od pozwanego jako przegrywającego proces. Koszty te stanowią koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika będącego adwokatem i wynoszą zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie kwotę 1.200,00 zł.

Sąd odstąpił od obciążania pozwanego pozostałymi kosztami procesu pomimo przegranej. Zgodnie z art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.